

3. Krul, P. F. (2015), Timbre features interpretations of brass instruments in orchestral music of the nineteenth century, *Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Mystetstvoznavstvo* [Journal of Precarpathian University, Arts], no. 2 (5). available at: <http://naukajournal.org/index.php/Paradigm/article/view/450/628> (access January 30, 2015). (in Ukrainian).
4. Trofymchuk, O. I. (2006), Timbre evolution in the sound of the orchestra of folk instruments 20–50 years of the twentieth century, *Vykonavske muzykoznavstvo. Kn. 12. Naukovyi visnyk NMAU im. P. Chaikovskoho. Vykonavske muzykoznavstvo. Kn. 12* [Journal of P. Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine. Performing musicology], Kyiv, Vyd-vo NMAU, vol. 58, pp. 278–291. (in Ukrainian).
5. Barron, M. (1988), Subjective study of British symphony concert halls, New York, *Acustica*, vol. 66, pp. 1–14. (in English).
6. Beranek, L. (2004), *Concert Halls and Opera Houses: Music, Acoustics, and Architecture*, New York, Springer. (in English).
7. Beranek, L. (1995), Comparison between Subjective Judgments of Concert Halls' Quality and Objective Measurements of Acoustical Attributes, *Moscow, Acoustic Journal*, vol. 41, iss. 5, pp. 706–716. (in Russian).
8. Hoeg, W. (1997), Subjective assessment of audio quality – the means and methods within the EBU, Geneva, *EBU Technical Review*, pp. 40–50. (in English).
9. Morimoto, M. and Maekawa, Z. (1989), Auditory spaciousness and envelopment, Belgrade, *Proceeding 13th International congress on Acoustics*, pp. 215–218. (in English).

УДК 78.461

Ло Кунь

НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ ДЛЯ САКСОФОНА У КИТАЇ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

У статті досліджено навчально-методичний репертуар для саксофона в консерваторіях Китаю. Розглянуто підручник “Школа гри на саксофоні” Ян Цзя Сана та збірку “Етюди для саксофоніста” Ван Ювея як приклади сучасних навчальних посібників. Охарактеризовано комплекс навчальних посібників китайських авторів для саксофона як створених з урахуванням окремих положень західних авторів та орієнтованих на специфіку китайської національної музичної мови.

Ключові слова: саксофон, навчально-методична література, техніка гри, академічне та джазове виконавство, видання.

Ло Кунь

УЧЕБНЫЕ ПОСОБИЯ ДЛЯ САКСОФОНА В КИТАЕ НАЧАЛА ХХІ ВЕКА

В статье исследован учебно-методический репертуар для саксофона в консерваториях Китая. Рассмотрен учебник “Школа игры на саксофоне” Ян Цзя Сана и сборник “Этюды для саксофониста Ван Ювея как примеры современных учебных пособий. Охарактеризован комплекс учебных пособий китайских авторов для саксофона как созданных с учётом отдельных положений западных авторов и ориентированных на специфику китайской национальной музыкальной речи.

Ключевые слова: саксофон, учебно-методическая литература, техника игры, академическое и джазовое исполнительство, издание.

**TUTORIALS FOR SAXOPHONE
IN CHINA AT THE BEGINNING OF XXI CENTURY**

At that time, when at the West the art of saxophone play was highly developed musical branch, the saxophonists from the whole world already made a huge concert, composing and pedagogical activity and the bright national performing schools were created, the problem of total absence of national-methodical literature for the first saxophone pedagogues in China conservatories has raised.

The first experience in methodical and pedagogic work in chinese educational Institutes was taken from European and American editions of saxophone play technique and it's improvement: "Referens saxophone" P. Brodi, "Saxophone à l'école primaire" G. Klose, "Methode debutante" K. Delangl, "Saxophone technique" E. Kokroft, "The saxophone play technigue basis" B. Prorvych, "The studing of ear pads" by M. Shaposhnikova, etc.

Taking into account the Chinese audience desire to listen to their own national music, the first professional saxophonists from China have created their native textbooks orienting them on the specific of Chinese accords and metro-rhythmic specialities.

In the article it was systemized the basic educational tutorials for saxophone by Chinese authors, and it was detected some inherited features with European textbooks.

It was discovered that the first position in educational-methodological literature for saxophone creation in China is belongs to Lee Manloon. His works "Chinese melody. The folk motives by saxophone performing", "The law of saxophone play" and "Sound management in classical saxophone performing style" became the main educational manuals for academic and jazz performing. Using the novelties of technological progress he became an author of "Central conservatory. Saxophone department. Educational and exam program on VCD" program".

In the investigation of jazz saxophone performing problems the main work in China became the work of Du Enn Thiao – "Managing practice of saxophone play". In aspect of saxophone adaptation into the national music of China, the most interest was created by the "Saxophones Art" by Du En Tiao.

The editions of professor Yan Tzia San "A school of saxophone play" and the graduator of Ukrainian musical academy Van Yuvei "Etudes for saxophonist" were introduced as an example of methodic works of the representatives of different generations of Chinese saxophonists and as an example of works for the beginners and development of saxophonists technics of the highest level.

Key words: *saxophone, educational-methodic literature, play technique, academic and jazz performing, edition.*

У зв'язку з початком розвитку професійної гри на саксофоні в Китаї лише у XXI ст. і дуже стрімким поступом саксофонного виконавства та композиторської творчості виникла проблема аналізу створеного масиву національної навчально-методичної літератури для саксофона. Дослідження проблеми показало, що лише за шістнадцять років у різних провінціях Китаю було зібрано й узагальнено досвід роботи кращих саксофоністів та методистів світу за все попереднє століття. Враховуючи створення масиву навчально-методичної літератури в різних провінціях, виникла потреба її систематизації та узагальнення.

Панорамних досліджень з аналізу навчальних посібників китайських авторів для саксофона поки що нема. Загальним питанням мистецтва саксофонної гри присвячені праці У Чжана [5], оволодіння основними навичками гри на всіх різновидах саксофону розглянуто в працях Янь Цзя Сана [7], проблеми індивідуального підходу джазових китайських саксофоністів до виконання аранжувань з творів національної музики проаналізовані у працях Ду Енн Тьяо [2]. Про використання в навчальних посібниках окремих положень західноєвропейських та російських саксофоністів доводить власний аналіз праць Ж-М. Лондейкса [3], Б. Дикова [1], М. Шапошнікової [6].

Мета статті – систематизувати навчальні посібники для саксофона в консерваторіях Китаю, виявити спадкоємні риси з європейськими підручниками, специфіку особливостей

врахування національної музичної мови та ознайомити українську аудиторію з основними положеннями найпоказовіших з них.

Клас саксофона та введення нової спеціалізації “професійна гра на саксофоні” в навчальних закладах Китаю з’явилися тільки у 2000 р. В той час, коли на Заході мистецтво саксофонної гри вже було високорозвиненою музичною галуззю, а саксофоністи всього світу здійснювали величезну концертну, композиторську, педагогічну діяльність і були сформовані яскраві національні виконавські школи, першим педагогам саксофона у консерваторіях Китаю необхідно було розв’язати проблему повної відсутності національної навчально-методичної літератури. У зв’язку з цим перед ними постали завдання зібрати виконавський репертуар для навчання студентів і створити навчальні посібники та підручники.

Початковим досвідом для цього слугували європейські й американські видання з питань техніки гри на саксофоні та її вдосконалення. Серед перших таких матеріалів виявилися завезені до Китаю школи гри та збірки вправ К. Делангля, Л. Тіла, П. Каравана, Г. Клозе, Б. Прорвича, М. Шапошнікової, вправи для вдосконалення різних видів техніки Д. Волфорда, П. Джефрі, А. Ривчуна, М. Шапошнікової, різноманітної складності етюдів М. Мюля, Г. Лакура, М. Купфермана, Ч. Кессленда, транскрипції для саксофона-соло творів зарубіжної класики, серед яких найпопулярнішими з технічно складних стали скрипкові капризи Н. Паганіні.

У перші ж роки поступово було зібрано кращі зразки підручників і досліджень з європейської, американської та російської практики другої половини XIX – початку XXI ст. Серед них – “Довідник саксофоніста” Пола Броді (*Paul Brodie. Referens saxophone*, Канада), “Початкова школа гри на саксофоні” Г. Клозе (*H. Kloze. Saxophone à l'école primaire*) та “Метод для початківців” Клода Делангля (*Claude Delangle. Methode debutante*, Франція), “Техніка саксофоніста” Е. Кокрофта (*E. Cockcroft. Saxophone technique*, США), “Основи техніки гри на саксофоні” Б. Прорвича і “Постановка амбушура” М. Шапошнікової (Росія) та ін.

Таким чином, за короткий період праці на відділах саксофона у консерваторіях Китаю було зібрано багатий досвід роботи кращих саксофоністів та методистів світу періоду цілого століття. Але, враховуючи прагнення китайської аудиторії більшою мірою слухати свою національну музику, перші професійні саксофоністи Китаю розуміли гостру потребу створення своїх національних підручників і практичних посібників, які були б зорієнтованими на специфіку китайського мелосу, його ладів та метро-ритмічні особливості.

Першість у створенні навчально-методичної літератури для саксофона належить Лі Маньлунові, визнаному найбільшим ученим Китаю і найвищим професіоналом із навчання гри на саксофоні, інтерпретації музичних творів та виконавцем. Співвітчизники й провідні саксофоністи світу визнали його як “першого серйозного і найуспішнішого починателя в даній галузі” [5].

Фундаментальні праці “Китайська мелодія. Виконання народних мотивів на саксофоні”, “Закон гри на саксофоні” та “Управління звуком у класичному саксофонному виконавстві та стилі” стали провідними в Китаї навчальними посібниками для академічного і джазового виконавства на саксофоні.

Як навчально-методичні збірники Лі Маньлун створив цикл лекцій “Саксофон. Щоденна практика”. Використовуючи новинки технічного прогресу, він розробив програму “Центральна консерваторія. Відділ саксофона. Навчальна та екзаменаційна програми на VCD”. Саме Лі Маньлун започаткував у Китаї створення спеціальних видів стандартів для відео-збереження власних лекцій зі звуком на компакт-дисках. Завдяки старанням Лі Маньлуна студенти консерваторії отримали змогу багаторазового прослуховування його лекцій на спеціальних відео-програвачах.

Услід за Лі Маньлуном навчально-методичну діяльність у Китаї почав розвивати його колишній випускник Лі Юйшен, який повернувся додому після навчання в Канаді у видатного саксофоніста Пола Броді. На початку 2000-х років він створив низку практичних навчальних і методичних праць: “Досліджуйте багатство звучання саксофона”, “Практика використання вібрата на саксофоні” й “Виконання Концертних етюдів для альт-саксофона та фортепіано Чарльза Кессленда”.

У своїх працях професор Лі Юйшен прагнув надати студентам практичну і теоретичну допомогу в набутті індивідуальних технічних професійних якостей як широкого комплексу різноманітних навичок. В основі його теоретичних установок – власний виконавський та педагогічний досвід.

Серед праць китайських авторів з дослідження проблем джазового саксофонного виконавства однією з найбільш ранніх і на сучасному етапі провідною в даній галузі у Китаї стала робота Ду Енн Тьяо “Практичне керівництво гри на саксофоні” (2001), в якій він спирається на особистий досвід і багату історію американського джазового саксофонного виконавства.

В аспекті адаптації саксофона в національну музику Китаю найбільше зацікавлення викликає праця Ду Енн Тьяо “Мистецтво саксофона”. Її особливу актуальність зумовила спрямованість тематики роботи, присвячена проблемам індивідуального підходу джазових китайських саксофоністів до виконання аранжувань з творів національної музики [2, с. 5].

“Мистецтво саксофона” – це практичний курс розвитку в саксофоністів елементів джазової імпровізації. Особливе значення в роботі має друга частина, присвячена поєднанню закономірностей джазової імпровізації з типовими особливостями національних китайських ладів та мелодичних зворотів. У вправах другої частини автор пропонує ряд етюдів, створених на основі китайських народних пісень, використання пентатоніки, характерного тематизму та відповідних гармонічних послідовностей.

Перекладам й аранжуванням китайської народної пісенної та інструментальної музики для саксофонного виконавства частково присвячена також його фундаментальна праця “Світ саксофона”.

У розвитку саксофонного виконавства велике значення отримала школа, створена в північному регіоні Китаю – місці, де з чисельністю населення, що наближалось до сорока мільйонів, одразу багато мешканців побажали навчатися гри на саксофоні, та в якому ще на початку 1930-х років уже існував перший, створений у країні джазовий оркестр Олега Лундстрема. Також у Харбіні створив значний репертуар п'єс та перекладів національного пісенного репертуару для саксофона композитор Фань Шенці. Провідним педагогом саксофона Хейлундзянської консерваторії в Харбіні став один з найвизначніших методистів Китаю, професор Ян Цзя Сан.

Результатом копіткої праці Ян Цзя Сана став його підручник “Школа гри на саксофоні” (2004), призначений для оволодіння основними навичками гри на всіх різновидах саксофона (сопрано, альт, тенор та баритон). Його підручник розрахований на найширше коло охочих: для учнів музичних шкіл, студентів музичних училищ та початкових курсів консерваторій [7].

Хоча роль основоположника класичної гри на саксофоні в Китаї належить професорові Лі Манлуну, теоретичні праці якого репрезентують собою вищий рівень методичної літератури і присвячені конкретним виконавським проблемам для студентів вищих курсів консерваторій – проблемам раціонального методу регулювання звучання в процесі гри на саксофоні з використанням функції пальців та дихального апарату, питанням виконання творів у інструментальному дуєті, іншим виконавським проблемам, першість у закладанні основ створення навчальної літератури для початківців належить Ян Цзя Санові.

У теоретичній частині підручника представлено короткі історичні дані про походження саксофона, етапи еволюції і широке застосування цього інструмента в класичному і джазовому виконавстві. Автор зауважує, що в сучасних умовах у Китаї дедалі більше шанувальників саксофона прагнуть до виконання музичних творів, але ігнорують базову підготовку. Не оволодівши базовими навичками та спеціальними вправами, що допомагають до певного рівня розвинути свій власний рівень технічної майстерності, саксофоністам, які самонавчаються, не вдається з усією повнотою передати красу музики виконуваних творів. При підготовці Ян Цзя Сан радить приділити основну увагу початковому, базовому етапові навчання [7, с. 2].

Створюючи підручник, автор враховував досвід роботи у створенні подібної літератури своїх західних попередників. Ян Цзя Сан зауважив, що “не так багато передувало осмислити, оскільки школу гри на саксофоні вже створив сам його винахідник Адольф Сакс, а сучасну

методику навчання гри розробив Марсель Мюль, який представив світові саксофон у всій повноті його академічного звучання” [7, с. 4].

Про опору на окремі положення західних авторів свідчать окремі параграфи підручника. Наприклад, в уроці “Губний апарат” він використовує пояснення поняття амбушура Ж.-М. Лондейкса як специфічної навички у використанні мускульно-рухливої сили губного апарату, цитуючи його визначення в китайському перекладі роботи “Параметри саксофона” [3, с. 28].

У поясненні важливості якості вібрато, якому Ян Цзя Сан надавав особливого значення в особистій виконавській практиці, він спирається на коментарі передмови до збірки “Тридцять великих вправ або етюдів для саксофона” М. Мюля [4, с. 2]. В уроці “Дихання” – на положення ранніх праць російських саксофоністів, наприклад: “Про дихання при грі на духових інструментах” Б. Дикова [1, с. 9] та “До проблеми становлення вітчизняної школи гри на саксофоні” М. Шапошнікової [6, с. 32]. Посилання на окремі праці французьких та російських саксофоністів свідчать про те, що професор визнав їх методичні принципи та прийняв і застосував їх у своїй практиці.

У другому теоретично-практичному розділі підручника “Основні вправи для саксофона” викладення необхідних відомостей суміщене з практичними вправами, розміщеними за ступенем складності “від простого до складного”. Розділ охоплює в себе уроки з тем “Звуки великих тривалостей”, “До мажор”, “Вправи для гри різними інтервалами”, “Аплікатура і дихання”, “Нота з крапкою”, “Паузи”, “Прості технічні етюди”, “Легато і стакато”.

У створенні вправ Ян Цзя Сан виступає не лише як практик, котрий добре розв’язує виконавські проблеми, а й як винахідливий композитор. Його ілюстрації – це технічно доцільні вправи високого художнього значення.

Третій розділ “Професійна підготовка” – уроки на теми “Мелізми”, “Вібрато” і “Вправи для розвитку вправності”.

Особливу цікавість становить завершальний розділ “Застосування досягнутих навичок у виконанні музичних творів”. Для самостійного вивчення автор пропонує приклади музичних творів, які він назвав “Колекція для саксофоніста зі світу музики”: “Серенада” Ф. Шуберта, “Політ джмеля” М. Римського-Корсакова, кілька тем зі “Слов’янських танців” А. Дворжака, “Колискова” Й. Брамса, Фантазія С. дуг Р. Шумана, “Баркарола” Ж. Оффенбаха, “Лебідь” К. Сен-Санса, а також пісня-марш з кінофільму 1930-х років “Веселі хлоп’ята” “Легко на серці від пісні веселої” на музику І. Дунаєвського, котру Ян Цзя Сан подав як пісню “Щасливі люди”.

Із метою прагнення наблизити виконання музичних творів національних китайських композиторів до саксофонної творчості він увів до “колекції” мелодії трьох популярних китайських пісень “Червоні лілії на світанку”, “Вишитий мішечок” і “Велика рогата худоба”. Як творець першої у Китаї школи гри Ян Цзя Сан першим спробував представити у ній національні традиції музикування.

Серед практичних посібників останнього часу виділяється збірка “Етюди для саксофоніста” Ван Ювея, призначена для вищого рівня розвитку техніки. Збірка була опублікована у 2012 р. в українському видавництві “Музика” і серед подібних видань китайських саксофоністів привертає увагу тим, що є результатом праці періоду навчання автора в Одеській національній музичній академії ім. А. Нежданової під керівництвом професора З. П. Буркацького. Як практичний посібник “Етюди саксофоніста” Ван Ювей представив як свою дипломну роботу в курсі дисципліни “Методика навчання гри на духових інструментах”.

Поява цієї збірки важлива насамперед, як здійснення першого і на даний час єдиного свідчення публікації подібних практичних видань серед китайських саксофоністів в Україні.

Серед запропонованих етюдів – приклади, які використовують сучасні саксофоністи різних національних шкіл: французької – редакції етюдів Жи Тіра (Jie Teer, етюд № 1), Ж. Ласілі (Lasilli, № 19), Ланже (Lange, № 3), Гові (Hovey, № 8 і 17), Гоффуара (Hoffuar, № 9), Марселя Мюля (M. Mulé, № 20) та Робера Мартіна (R. Martin, № 15); бельгійська – етюдами А. Рейвокуна (Reivoqung, № 6, 10 і 11), Ж.-Г. Люфта (Luft, № 18 і 21); німецька – Ферлінга

(Ferling, № 5 і 23), Геррера (Herrer, № 14) та Мюллера (Muller, № 22); голандська – Дроллефа (Drollef, № 25) і В. Йоролла (Jorollf, № 27); іспанська – Мігеля Налакейви (M. Nalakeiva, № 13).

Логічним стало опублікування в збірці етюдів китайського композитора Хай Нзе (Hei Nze, № 2) та українських – Івана Оленчука (№ 4 і 16) та Володимира Федорова (№ 24), а також двох власних етюдів “(№ 12 і 28).

У збірці представлені етюди для розвитку різних можливих видів удосконалення техніки: вправності (№ 1, 11, 26, 27), виконання складних арпеджованих пасажів (№ 6, 10, 14), насичених альтерацією вправ у інтервалах і розкиданих у широкому діапазоні звуків (№ 3, 20, 26, 28), інтонаційно складних, насичених альтерацією пасажів (№ 11, 14, 19), подвійних нот та репетицій (№ 16), виконання мелізмів (№ 12, 25, 27, 28), вправ зі зміною різноманітних ритмічних формул (пунктирний ритм, тріолі, квінтолі, секстолі – № 12, 13, 27), гри зі зміною розмірів (№ 4 і 17), стрімким наростанням темпів (№ 4: *moderato*, *allegro*, *vivo-presto*).

Ван Ювей прагнув створити універсальну збірку, в якій хотів використати якомога більшу різноманітність можливих технічних труднощів. Для цього він, розміщуючи в кінці твору ремарки, запропонував виконувати окремі етюди різними способами: відшліфувати техніку транспонування або виконувати різними видами саксофонів залежно від тембру інструмента – “можна виконувати у різних тональностях”; подає ремарки про виконання різними штрихами: “можна грати на *staccato*”, “можна грати на *legato*”; “можна грати на *staccato* або на *legato*”, про ускладнення ритмічних малюнків: “можна грати як”, подаючи при цьому варіанти зміни ритму і тривалостей.

У передмові до збірки Ван Ювей зазначав, що прагнув створити такий навчальний посібник, який, насамперед, перш за все, певні технічні навички, допомагав би саксофоністам легше долати інтонаційні труднощі, якими насичений тематичний матеріал сучасних музичних творів.

В етюдах збірки Ван Ювея рідко виписані динамічні відтінки. Автор аргументує це як свідоме надання творчої можливості для індивідуальної образної інтерпретації етюдів з боку кожного окремого виконавця.

Важливим фактором у виданні збірки стало також розширення знань українських та китайських саксофоністів про коло сучасних європейських авторів, які створюють технічний репертуар для саксофона.

Отже, видання професора Ян Цзя Сана та випускника української музичної академії Ван Ювея, створені на початку ХХІ ст., реперзентовані як приклади методичних праць представників різних поколінь китайських саксофоністів і як приклади роботи для початківців та розвитку техніки саксофоністів вищого рівня.

ЛІТЕРАТУРА

1. Диков Б. А. О дыхании при игре на духовых инструментах / Б. А. Диков. – Москва : Музгиз, 1956. – 101 с.
2. Ду Енн Тьяо. Мистецтво саксофона / Ду Енн Тьяо [кит. мовою]. – Сичуань, 2002. – 128 с.
3. Лондейкс Ж.-М. Параметры саксофона / Ж.-М. Лондейкс [Переклад китайською Ду Енн Тьяо]. – Пекін : Народне видавництво, 2014. – 68 с.
4. Mule Marcel. 30 Great Exercises or Studies for All Saxophones (Trente Grands Exercices ou Études toutes Saxophones) / Marcel Mule. – Leduc, 1944. – 31 p.
5. У Чжан. Видатний професор саксофону [кит. мовою] / Чжан У. – Пекін : Центральна музична консерваторія, 2010. – 29 с.
6. Шапошникова М. К проблеме становления отечественной школы игры на саксофоне / М. Шапошникова // Актуальные вопросы теории и практики исполнительства на духовых инструментах: Сборник трудов. – Москва : ГМПИ имени Гнесиных, 1985. – С. 22–37.
7. Ян Цзя Сян. Школа гри на саксофоні [кит. мовою] / Цзя Сян Ян. – Харбін : Видавництво авіаційної промисловості, 2004. – 124 с.

REFERENCES

1. Dikov, B. A. (1956), *O dykhanii pri igre na dukhovykh instrumentakh* [About breathing when playing wind instruments], Moscow, Muzgiz. (in Russian).
2. Du, Enn Thao (2002), Arts saxophone, Sychuan. (in Chinese).
3. Londeix, J.-M. (2014), Parameters saxophone, Bejgin. (in Chinese).
4. Mule, Marcel (1944), *Trente Grands Exercices ou Études Toutes Saxophones* [Thirty Great Exercises or Studies All Saxophones], Leduc. (in French).
5. Wu, Chzhan (2010), The eminent professor of saxophone, Bejgin. (in Chinese).
6. Shaposhnikova, M. *K probleme stanovleniya otechestvennoy shkoly igry na saksofone* [On the problem of the formation of the Russian school of playing the saxophone], *Aktual'nye voprosy teorii i praktiki ispolnitel'stva na dukhovykh instrumentakh: Sbornik trudov* [Actual problems of the theory and practice of playing wind instruments: Proceedings], Moscow, GMPI of Gnesin's, pp. 22–37. (in Russian).
7. Jan, Czja Sian (2004), Playing the saxophone school, Kcharbin. (in Chinese).

УДК 78.421+78.2

Янь Чжихао

**ПРИЙОМИ ІМІТАЦІЇ ЗВУЧАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНСТРУМЕНТІВ
У ФОРТЕПІАННИХ ТРАНСКРИПЦІЯХ КИТАЙСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ**

У статті досліджено фортепіанні транскрипції китайських народних інструментальних п'єс, в яких відтворені тембральні особливості звучання китайських народних інструментів. Розглянуто специфіку відтворення прийомів звучання національних інструментів у фортепіанних транскрипціях композиторів Китаю ХХ ст. Охарактеризовано застосування прийомів імітації звучання народних інструментів на прикладі окремих творів малих форм.

Ключові слова: транскрипція, національні інструменти, тембр, прийоми фортепіанної гри, жанр.

Янь Чжихао

**ПРИЁМЫ ИМИТАЦИИ ЗВУЧАНИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ
В ФОРТЕПИАННЫХ ТРАНСКРИПЦИЯХ КИТАЙСКИХ КОМПОЗИТОРОВ**

В статье исследованы фортепианные транскрипции китайских народных инструментальных пьес, в которых отображены тембральные особенности звучания народных инструментов. Рассмотрена специфика отображения приёмов звучания национальных инструментов в фортепианных транскрипциях композиторов Китая ХХ века. Охарактеризовано применение приёмов имитации звучания народных инструментов на примере отдельных произведений малых форм.

Jan Chzhychao

**IMITATION METHODS OF NATIONAL INSTRUMENTS SOUNDING
IN FORTEPIANO TRANSCRIPTIONS OF CHINESE COMPOSERS**

The first examples of author composing creativity in China, which appeared in VI century, show their attention on the tight connection of the national instrumental musician with poetic word. Till the end XIX century already have been existed a lot of author music compositions for national instruments, the most usable were brass and strings. While the improvement of music instruments the